

Оболенцева Лариса

д.е.н., професор

Бондаренко Юлія

магістрантка

Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова

ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ ЯК ВАЖЛИВІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС

Туристична індустрія відноситься до однієї з найважливіших галузей економіки багатьох країн світу, яка забезпечує значний внесок у валовий внутрішній продукт та створює робочі місця для мільйонів людей. Однак, на жаль, не всі люди мають можливість насолоджуватися перевагами туризму через різні обмеження, такі як фізичні обмеження, соціальна вразливість, економічна нестабільність тощо. Тому інклюзивний (соціальний) туризм є важливим важелем управління та розвитку національної туристичної індустрії, оскільки він дозволяє залучити до туристичного бізнесу широкий спектр людей, включаючи людей з особливими потребами. Інклюзивний туризм сприяє створенню нових можливостей для розвитку туристичного бізнесу, зокрема, розширення аудиторії клієнтів, підвищення рівня обслуговування та якості послуг, збільшення прибутків та зменшення ризиків.

Крім того, інклюзивний туризм допомагає забезпечити соціальну справедливість та інклюзивний розвиток, що є важливими чинниками для сталого розвитку національної туристичної індустрії. І особливо гостро ця проблема постає зараз в умовах соціально-економічних, політичних та психологічних викликів та загроз та їхнім впливом на

вітчизняну індустрію туризму та гостинності, тобто в умовах воєнного стану, а тим паче, в післявоєнний час.

Саме тому, вже зараз виникає необхідність вжити заходів з метою вирішення наступних завдань [1, 2]:

аналіз існуючого стану, проблем та перспектив розвитку інклюзивного (соціального) туризму в країні, беручи до уваги вже наявні програми, послуги та ініціативи;

вивчення потреб та очікувань різних груп людей щодо доступності туристичних послуг та програм;

оцінка ефективності інклюзивних (соціальних) туристичних програм та послуг з точки зору їх впливу на розвиток туризму та соціальну справедливість;

вивчення досвіду країн-лідерів у сфері інклюзивного (соціального) туризму та аналіз можливостей його впровадження в національному контексті;

розроблення рекомендацій для управління та розвитку інклюзивного (соціального) туризму в країні, включаючи пропозиції щодо політики, законодавства, фінансування та інші аспекти;

зростання уваги до прав і можливостей людей із особливими потребами та інших соціальних груп, що створює попит на інклюзивний туризм як спосіб забезпечення доступності туристичних послуг для всіх;

розвиток інклюзивного туризму може стати джерелом прибутків для туристичної індустрії та сприяти соціальній інклюзії;

пандемія COVID-19, а далі повномасштабне вторгнення країни-агресора та ведення бойових дій підкреслила потребу в більш гнучкому і відкритому підході до туризму, що враховує різні потреби та обмеження подорожуючих.

Дослідження інклюзивного (соціального) туризму може бути важливою складовою стратегії управління і розвитку національної туристичної індустрії. Інклюзивний туризм став важливим напрямком у сучасній туристичній індустрії,

оскільки він спрямований на включення різних груп людей у туристичні подорожі, незалежно від їхніх фізичних, соціальних або економічних обмежень.

Так, дослідження і розвиток інклюзивного туризму може мати кілька важливих переваг для національної туристичної індустрії:

Розширення цільової аудиторії: інклюзивний туризм відкриває можливості для більшої кількості людей, включаючи людей з особливими потребами, малозабезпечені сім'ї та багатодітні сім'ї, літніх людей і інших груп споживачів. Це може призвести до збільшення кількості туристів і прибутків для індустрії. Особливо потрібно підкреслити та звернути увагу на таку цільову аудиторію інклюзивного туризму як воїни збройних сил України, які потребують лікування, реабілітації, відновлення фізичного, психічного та психологічного здоров'я. Безумовно, це стосується і цивільних громадян, які зазнали та продовжують зазнавати фізичної та моральної шкоди, і абсолютно без винятку, всі громадяни України зазнають постійного стресу.

Розвиток нових продуктів і послуг: інклюзивний туризм стимулює розробку нових туристичних продуктів і послуг, спеціально адаптованих для потреб різних груп. Це може включати доступність готелів, ресторанів, транспорту та екскурсій для всіх і кожного.

Підвищення рівня продуктивності та зростання конкурентоспроможності: країни і регіони, які активно просувають інклюзивний туризм, можуть отримати перевагу на ринку туристичних послуг. Це може призвести до збільшення попиту на подорожі в ці місця і підвищення доходів.

Підвищення рівня соціальної відповідальності: розвиток інклюзивного туризму підкреслює важливість соціальної відповідальності в індустрії. Це допоможе реабілітувати та вдосконалити репутацію країни або регіону – особливо перед

власним народом, а також сприяти сталому розвитку туризму та країни в цілому.

Залучення інвестицій: розвиток інклюзивного туризму може стати «магнітом» для інвесторів, які вбачають в ньому потужний інструмент для розвитку туристичної інфраструктури і туристично-рекреаційних та санаторно-курортних послуг.

Вивчення інклюзивного туризму як феномену, що спрямований на забезпечення доступу до туристичних послуг для всіх, незалежно від фізичних, розумових чи інших обмежень.

Таким чином, для дослідження і розвитку інклюзивного туризму як важелю управління національною туристичною індустрією, надзвичайно важливим є проведення аналізу кон'юнктури ринку, вивчення потреб різних цільових груп туристів, співпраця з організаціями, які спеціалізуються на інклюзивному туризмі, та розробка стратегій і програм для сприяння розвитку цього напрямку та цих надзвичайно важливих видів туризму саме в умовах війни та в післявоєнний час. Такий підхід може сприяти створенню більш різноманітних та доступних можливостей для розвитку туризму, надання якісних послуг інклюзивного туризму та сприяти розвитку національної туристичної індустрії. Крім того, дослідження інклюзивного туризму має велике значення як для наукової спільноти, так і для практичних реалій. Воно сприяє розумінню, як зробити туризм доступним для всіх і сприяє розвитку більш справедливого та інклюзивного суспільства.

Список використаних джерел

1. Матвійчук Л. Ю., Чепурда Л. М. Формування доступного середовища інклюзивного туризму. Економічний форум. 2020. № 2. С. 74-81.

2. Жеребко І. Можливості впровадження соціальної послуги інклюзивного туризму в Україні. *Social Work and Education*. 2021. № 2. С. 175-189.

УДК 338.48: 339.9

Оболенцева Лариса

д.е.н., професор

Лаленко Юлія

магістрантка

Харківський національний університет міського
господарства ім. О.М. Бекетова

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Глобалізація являє собою певний процес інтеграції міжнародної економіки, політики, культури, науки, соціальних відносин та інших явищ і процесів, які існують у прямому та зворотному напрямках незалежно від наявності реальних чи умовних бар'єрів та кордонів. Глобалізація вважається багатовимірним та багатостороннім процесом, до якого залучаються різноманітні фактори та сили, а також види людської діяльності, починаючи від руху капіталу і закінчуючи рухом технологій, навичок, умінь, знань, ідей. Це підтверджує, що теоретичний, методичний, практичний та методологічний аналіз; розуміння та усвідомлення такого надскладного явища є можливим, і фактично здійснюється, різними науковими школами з абсолютно різних точок зору.

Завдяки глобалізаційним процесам, зокрема розвитку комунікаційних мереж та технологій, туризм та туристична індустрія взагалі, дає змогу здійснювати міжособистісні